

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Loven af 27. maj 1950 om dansk indfødsret hviler ligesom indfødsretslovene af 1898 og 1925 på et nordisk samarbejde, der for Norges og Sveriges vedkommende resulterede i tilsvarende love om henholdsvis norsk riksborgerrett af 8. december 1950 og svenskt medborgarskap af 22. juni 1950.

Med hensyn til forarbejderne til disse love henvises dels til „Betænkning med udkast til nye statsborgerretslove for Danmark, Norge og Sverige, afgivet af delegerede for de tre lande“ af 29. august 1949, dels til Rigsdagstidende for 1949-50, spalte 610-14, 681-701, 1287-92 og 1303 (landstingets forhandlinger), spalte 4971-72, 5179-5201 og 5214 (folketingets forhandlinger); tillæg A spalte 4561-80, tillæg B spalte 3061-72, 3181-84 samt tillæg C spalte 1765-72 og 2583-84.

Nordisk Råd vedtog på sin 8. session i Reykjavik i 1960 en henstilling (rekommandation nr. 12/1960) til regeringerne i de nordiske lande om, at der søgtes gennemført en lempelse i den bestående adgang for nordiske statsborgere til at erhverve statsborgerret i et andet nordisk land, navnlig ved en nedsættelse af de gældende krav om en nærmere bestemt opholdstid i det pågældende land. Efter stedfunden drøftelse af rekommandationen ved det nordiske justitsministermøde i Helsingfors i 1961 nedsattes et udvalg af sagkyndige embedsmænd fra Finland, Norge, Sverige og Danmark med henblik på at foretage en samlet gennemgang af disse landes statsborgerretslovgivning på grundlag af Nordisk Råds rekommandation. — Ved det nordiske justitsministermøde i Reykjavik i 1962 blev det endvidere besluttet, at udvalget skulle undersøge spørgsmålet om, hvorvidt de nordiske lande burde tiltræde en af De forenede Nationer i 1961 vedtaget konvention om begrænsning af statsløshed, samt undersøge hvilke ændringer i de nordiske landes statsborgerretslove en eventuel tiltrædelse af konventionen ville nødvendiggøre; konventionen med den engelske originaltekst samt i dansk oversættelse er aftrykt som bilag til nærværende lovforslag.

Forinden udvalget havde afsluttet sit arbejde, havde Nordisk Råd på sin 12. session i Stockholm henstillet til de nordiske regeringer, at der gennemførtes sådanne ændringer i landenes gældende bestemmelser og praksis, at der for nordiske statsborgeres adgang til at erhverve statsborgerret ved naturalisation i et andet nordisk land stilles krav om ophold i højst 3 år (rekommandation nr. 1/1964).

Det nævnte embedsmandsudvalg afgav den 1.

september 1965 en fællesbetænkning: „Underlättande för nordiska medborgare att vinna medborgarskap i annat nordiskt land m.m.“ (Nordisk udredningsserie 1965 : 8); betænkningen, som er affattet på svensk, oversendes samtidig med forelæggelsen af nærværende lovforslag til folketingets medlemmer.

Ifølge betænkningen er de norske, svenske og danske repræsentanter i udvalget enedes om at anbefale, at det tidsrum, hvori en statsborger fra et nordisk land skal have ophold i et andet nordisk land for at kunne få meddelt statsborgerret (indfødsret) der ved naturalisation, normalt ikke fastsættes til mere end 3 år.

De norske og svenske repræsentanter har endvidere anbefalet, at de nordiske lande tiltræder FN-konventionen om begrænsning af statsløshed, og at der i de norske, svenske og danske statsborgerretslove fra 1950 foretages de ændringer, som en tiltrædelse af konventionen gør nødvendige, jfr. nærmere betænkningens side 24-26.

De danske repræsentanter har derimod måttet finde det noget betænkeligt at tiltræde konventionen, først og fremmest fordi konventionen i sin artikel 8, § 3, giver de tiltrædende lande mulighed for i deres nationale lovgivning at have bestemmelser om frakendelse af statsborgerret af politiske grunde, jfr. nærmere betænkningens side 26. De danske repræsentanter er i øvrigt enige med de norske og svenske repræsentanter i, at de forslag til ændringer af §§ 3 og 8 i statsborgerretslovene fra 1950, som er indeholdt i nogle i tilslutning til betænkningen udarbejdede udkast til ændring af statsborgerretslovene, vil være tilstrækkelige til at opfylde kravene i statsløshedskonventionen.

De finske repræsentanter har af forskellige grunde ej heller kunnet anbefale, at der finder en tiltrædelse af konventionen sted, jfr. nærmere betænkningens side 26-28.

Ud over de ovenfor omtalte ændringer af statsborgerretslovenes §§ 3 og 8 indeholder de i tilslutning til betænkningen udarbejdede lovforslag kun forslag til ændring af lovenes § 10, hvori findes de særlige bestemmelser, som i henhold til overenskomst kan sættes i kraft mellem de nordiske lande. Forslagene er dels en konsekvens af ændringsforslaget til § 3, dels en konsekvens af nedsættelsen af opholdsfristen for naturalisation, og indeholder herudover bestemmelser, der tilsigter at knytte de nordiske lande endnu nærmere til hinanden på statsborgerrettens område.

Betænkningen har været forelagt det danske